

מסורת הש"ס

(א) [ל"ל רב עוקבא],
(ב) [ברכות ט. וש"נ],
(ג) רש"ל, (ד) [נ"א איסור],
(ה) [צמחצמות דף פג.].

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ובמלחמה בו
ובמקום שמפורש בהדיא
רחוקים. ע"י לעיל דף קג
ע"ב תוס' ד"ה אהמם:
שם ד"ה אבל בו' שינוי
במקומו עומד. ע"י צ"ק דף
סו ע"ב תוס' ד"ה מי דר"י
ס"ל דשינוי קונה ועיי"ש דף
נד ע"א בצפוס שמואל ס"ל
דשינוי קונה וא"כ פריך הכא
שפיר לר"י ומוחל נשתתם:

הגהות הב"ח

(א) גמ' מאי ויטר רב
פפא וכו' נאופה שדה קא
סבר אין לו לבכור קודם
חלוקה ומה דאתא לידיה
אחיל אידך רב אחיל רב
פפי משמיה דרבא וכו' טולן
קא סבר ש' לו: (ג) רשב"ם
למה קסבר רבא לתא לו מאי
מחיל קסבר וחסית הלכך
נמחה:

מוסף תוספות

א. ח"ל סרדנו וינס: ונפא
מינה וכו' כגון אם גבו
היתומים קרקע בחובת
אביהם וכו', א"נ השתא
דקוקן הגאונים וכו' דגבו
ממטטלי דיתמי וכו'.
ב. [ולכן] גובה תחובת
ממנה, כיון שכבר
נשתעבדה לה, משא"כ
בכחור ובעל, דבעל נמי
אין לו שום זכות בגוף
מלוה ונזיקין על אשתו
אלא לאחר מיתה. שם

יש נוחלין פרק שמיני בבא בתרא

קבו.

עין משפט
ור מצוה

נח א מיי פ"ג מהל' נחלות
הלכה ה סמג עשין לו
טוש"ע ח"מ סי' רעח סעיף
:1

נח ב ג מיי שם הל' ו עיין
בהשגות ובמגיד משנה
טוש"ע שם סעיף ט:
ב ד ה מיי שם טוש"ע שם
סעיף ח:

רבינו גרשום

דבא: וכולמו שעמו
פליגי: שאם הכיור כל
הכור ונשא אותה מלה
הוא יטול ממנה חלק
כפרסות והחלק של
הכיצור יטול החציית
בלבד תחת האחר יתקנו
החצותי חצותי ומאני
הוא יטול ממנה חלק
כפרסות משום דלא ימא
מלה שעמו למלה שישנה
אצל אחריה דהאם לו
מחזוק אבל מחזוק הואיל
ויהא לו שם מלה ברין
אבל דלא שקיל מעל
הואיל מחזוק
הוא מניח הילך שקיל
פלו: אבל מלה שפלו
פליגי: כלפא אצ"ג דפסיק
כרם דהלכ' ימא דאחרי
מלה שישנה אצל אחרי
אבל מלה שפלו
עליה נפ' מרבה א' ושקיל
מיניה פ' שנים: ככר
פשוטה. דמחזוק ואמר א'
רצוני שתשיבה נכסים של
אבא דע שתתן לו חלק
בכיצור הלא רצו א'
השביח אצ"ג דאחרי עליל
הוא ברין ח' דמחזוק
ונטל פ' שנים א' בשבט
משום דמחזוק היה מחזק
נכסיהם וברצום. הואיל
שהיו משבחין בחיי אביו
אבל דרסם אצל אביו
בלבד ומיהא על הביצור
כדי אצ"ג חשיב שכל
א' אצ"ג שחרו וברצום
שקיל ככור מעניבים
ומרצום ואולי מנחה
לכל

כלום הוליד דממה וכן גם
כלום ומוקסב אל דרכם
שביב נשתנו נשכשכיו
אין ישרוהו כח הרבה אפי'
נשכחיהו אינו יוטל פי עינים
בין; רב יוסף אמר אפי'
כרנסם אם מיהא משה
ונטל; ומקשי' את הו
העבר אמר ששכחי
ותימס' ליה מטל דלי
דחוק; נתן לו דמי
דאבדו עבדים אשר זרעו
הרבה אבודות מהם וזרבה
מפורות מהן וזרעו חוק
ישלמו לו ונטי' פי עינים
שנים; והא דרב עוקבא פ'
בבבא בריה דרפושט שותרי
כרמיה ליה במיחיה; חלק'
כפשוטו שלט פי עינים
לשן באתה שדה. ויש
דיבעי ליה טפי באתה
שדה כי אם כפשוט אל
בבבא [ונתניס'] אל יוה;
דברשו
ונתניס' כמי להנסיס. דברשו
אמר כמי להנסיס. ויש
אין לבכור בבבסי
שנים כלום חלקו חלוקה
לכומר אל יקח ליה למכור.
חלק' מה שחלק ליה
אמר שדה בלב שדה
חזוי לו טל ממנה אל
כפשוט באתה שדה שכבר
בבבא לידו יוה. אבל כמי
נתניס' שעינין אל באו
גביס' אל מהל חלק' כבורה;
ובין כבסי יוה רפושט.
אמר קמה שחלקו אתה
חלקה דרבא ליינא ואמר
לו אל עשה אלו כלום
אתו כמי;

קרקע בחצו ציהן היא חזרת וגובה מהן שצבועה כדין בעל חוב
או אם פטרה מן השבועה גובה ממלוה שהיא ביד אחרים אפי' לר"ע
ודלא כהנה שאלו בן ארמא מריס וכן לומר דההוא כרבי תמיא אבל
לרנן הוי מלוה ראי דהא לא משתמיט ההם שום אמורא לאוקומי כרבי
שמעון דליכא מאן דפליג אלא כ"ע
אם לרבי תמיא מוסרם לרנן רחמנא

אית להו מלוא מוחזקת לגבי כחובה
 וזמן הזה דתקינו גלויות דבינא אשה
 ובעל חוב ממטלטלי דיתמי כמו
 ממקרקעי יתומין שגבו בחובות אביהן
 בין מקרקעי בין מטלטלי חזרת אשה
 וגובה משו"ב היי דבמקרקעי משום
 דר' נתן חשד כלילי גבולן אביהן
 מחיים הכי נמי במטלטלי^ג ונריך עיון
 דרב פפא סבר הכא בין גבו קרקע
 בין גבו מעות אין לו אס כן סבר
 שעבודא לאו דלורייאלא דשיליה גט
 פשוט (לקמן ד' קעא:) מדמי להו אהדדי
 וצפרק קמא דקדושין (ד' יג:) סבר
 רב פפא שעבודא דלורייאלא:
ובמלואה שעבד פאני. כל משום
 דק"ל ממון המוטל בספק חולקין
 דהא לא קי"ל כסומכוס דפרזישית
 לעיל (ד' נה) ד"ה ומ"ש) אלא תקנת חכמים
 היא הכא * ובמקום שמפורש בהדיא
 דחולקין: **אבל** דרבוים א. לפי
 הקונט' דטעמא משום דקנאוט בשינוי
 קשיא דהייך פריך מעיקרא ענגזים
 והשחא חמרא הא איכא למ"ד בהגזול
 קמא (ביק"ד ה') * שינוי במקומו עומד:
 לא

בכולו והא דרב פפי ורב פפא^א לאו בפירושו
איתמר דההוא בכור ראויל וזבן נכסי ידידיה
ני פשוט למיכל תמרי^ב [מתנהו לקוחות מחונה]
לא מיסתייא דובנתינהו לנכסייהו אלא מימחא
לקמיה דרבא אמר להו לא עשה ולא כלום
מר

בצמח **שמו**. שהכבוד נתחייב לאציו: **פגיו**. חנק בצורה יחלוץ
 ציניהן איהו מעבד פלגא ונותן לאחיו פלגא דהוי ליה ממון המוטל
 בצפספ וחולקין דאין ידוע אי חשיב מוחזק לאציו שהרי הצבור רואה
 האו לשעבד נכסיו לאציו לגמרי וצעין יפה גמר ומקני נכסיו לאציו

"ומלוה שעמו פלגי א
 אסי בכור שמחה מ
 טעמיה דרב אסי
 ומסקום אבל דרכום
 דרכום מעיקר
 כדאמר רב עוקבא בר
 ענביו ה"נ גותן לו
 איתמר דרב עוקבא
 רב יהודה אמר שמואי
 להן אביהן ענבים
 בכור נוטל פי שנים
 מעיקרא עינבי השנה
 עוקבא בר חמא ליר
 אמר רב אסי "בכור ע
 מאי ויתר רב פפא מ
 באותה שדה (ה) רב פ
 ויתר "בכל הנכסים
 דרבא אמר ויתר בא
 לו לבכור קודם חלו
 אחיל אידיך לא א
 דרבא אמר ויתר
 קא סבר יש לו
 ומדאחיל בהא אחי
 איתמר אלא מכלל
 ודפשוט אזול יתמי
 אמרי להו קרובים
 גמי מחיתו להו א

וְצִוְרִין כְּשִׁמְיָהָהּ בָּהֶן וּמִסְקוֹס וְהַשְׁבִּיחוֹס יְיֹמוֹס בְּצִדְיָהּ וּמִסְקִיָּהּ
וְנוֹת שֶׁהֵן בְּצִוְרִיס וְלֹא יִתֵּן לָהֶם שֶׁמָּה בְּצִדְיָה דְּעֻנְיִיס הִיוּ וְאִכְסִי
יָהּ וְהוֹקִירָהּ דְּמִשְׁלֵם אוֹתָהּ כְּמוֹת שֶׁהִיא הוֹאִיל וְלֹא נִשְׁתַּנִּית: **אָבֵל**
ק"ט הַגּוֹזֵל עֵצִיס וּשְׂשָׁלָן כְּלִיס מִשְׁלֵם כִּשְׁעַת הַגּוֹזֵל דְּקִיּוּיָהּ בְּשִׁנּוּי
יֵישׁ בְּכוֹר שְׁמִיָּהּ וְאִמֵּר אִינִי מוֹתֵר חֶלֶק בְּכוֹרָה דִּיו וְאִ"ל לְמֹתוֹת
הָאֵל דְּאִין לָרִץ לְמֹתוֹת לוֹ פֶּסַם אַחֲרֵת אָבֵל אִם דְּרָכוֹס וְחֻקּוֹ וְלֹא
יִשְׁטוֹל חֶלֶק בְּחֻתָּהּ מִן הַשְׁדּוֹת כְּפִשּׁוֹת בְּדִלְקָמָן וְאִו יִתֵּר חֶלֶק בְּכוֹרָה
שְׁמִיָּהּ מִיָּהּ וְלֹא יוֹתֵר עוֹד: וְכִי יוֹסֵף **אָמַר אִפִּי דְרָכוֹס**: קס"ד
וְיֵרָא דְרָכוֹס אִמֵּיָּה שְׁקִיל פִּי שִׁינִס הֵא מְעִיקְרָא עֲנִבִי וְהַשְׁתָּא מִחֲרָא
וְנֵן לוֹ דְּמִי הִיזָק עֲנִבִי כְּלוֹמֵר הֵאִי דְּלֹמֵר רַב יוֹסֵף אִפִּי דְרָכוֹס לֹא
שָׁלַם הֵכָּה בְּמֵיָּה עֲסָקִינָן שְׁפַחַת הֵיין וּנְשָׁפָךְ אוֹ נִתְקַלְקֵל שְׁאִין שׁוֹה
פִּי שִׁינִס בְּעֻנְיִיס בְּצִוְרִיס דְּרָמִיס שֶׁהִיוּ שׁוּין הַעֲנִיִיס דִּלְיוֹן דְּמִיָּהּ
עַתָּה הַגּוֹזֵל וְמֵר אִמֵּר חֲדָא וְמֵר אִמֵּר חֲדָא וְלֹא פְּלִיגִי רַבָּה אִיִּירִי
וְהֵיין מְדַמֵּי עֲנִיִיס: דְּלֹמֵר רַב יֵהוּדָה **אָמַר שְׂמוּאֵל בְּכוֹר וּפְשׁוֹת**
יָהּ דְּרָכוֹס נוֹטֵל פִּי שִׁינִס בְּעֻנְיִיס בְּצִוְרִיס כְּמוֹ שֶׁהֵן שְׁאִין קוֹדֵס
יְשׁוּעָה: וְיִתֵּר: כְּלוֹמֵר הִרִי מַחֵל חֶלֶק בְּכוֹרָה דְּמִפְּרָשָׁה לְקִמְיָה אִי
וְאִינִי נוֹתֵן רִשְׁאִי דִּלְיוֹן דְּמִתְנֵה קִרְיָה רַחֲמֵנָא (דְּנִרְסִי כֹּה) וְאִיֵּהוּ לֹא בְּעִי
לֹא לְתֵת וְלֹא לְמַכּוֹר קוֹדֵס חֲלוּקָה בְּדִכְתִּיב [שם] לְתֵת לוֹ עַד דְּלֹתִיָּא
לִזְכוֹת בּוֹ חֶלֶק בְּכוֹרָה דֵּהָא שַׁעַת חֲלוּקָה הוּא וְקִרְיָנָן בִּיהּ לְתֵת לוֹ
דְּבֵר שְׁלֵם אֵלָּה לְעוֹלָם דַּעַד שַׁעַת חֲלוּקָה לֹא זִמִּי בִּהּ וְכִ"ל בְּחֶלֶק
חֲלוּקָה לֵיָּהּ אִיֵּי בְּכוֹר וְאִ"ל פְּשׁוֹת בְּיָדִי עִם הָאֲחֵיין וְנוֹטֵל חֶלֶק אֲחִיו
הֵיכָּה לְמֵת הָדֵן בְּחֵי הָאֵל דְּבֵן בְּנוֹ וְיִישׁוֹ בְּדִכְתִּיב וְבֵן אִין (וּמִגְדִּיר מִן)
יֵישׁ לוֹ לְזִכּוֹר קוֹדֵס חֲלוּקָה: וְאִע"ז דְּחֶלֶק פְּשׁוֹת אִין לוֹ דֵּהָא כְּתִיב לְתֵת
דְּבִשְׁעָה שִׁירָה יִזְכֵּה בְּחֻלְקוֹ וּכְדֹאמְרֵן לְעִיל בְּכוֹר שְׁמִיָּהּ מִיָּהּ וְהִלְכָךְ
דְּכִי הֵיכִי דְּלֹתִיל בִּהָא שְׁדָּה אֲחִיל בְּכוֹלָהּ וְכִיּוֹן דִּישׁ כַּח בִּידוֹ לִזְכוֹת
אִין בְּחֶלֶק בְּכוֹרָתוֹ וּבְחֶלֶק פְּשִׁיטוֹתוֹ וְאִין הוּא לְשׁוֹן מִגְרָא: וְעַל כִּרְחִי וְקוֹק
דִּינְפִּילוג בְּהִידָּה מִכֵּר כֹּל הַשְׁדָּה שְׁלֵם בְּרָשׁוֹת אֲחִיו וּלְזֹלָךְ אֲחִיו לְתֵת
מִחוּנָּה: הַכּוֹס: אֲמָרוּ לָהּ: לְקַחוּתוֹת קְרֹבִיָּיָהּ דִּיתְמִי: **דְּנִסְתִּינָהּ**
אֲחִיו לֹא הִיָּה יִכּוֹל לְמַכּוֹר: לֹא עָשָׂה: הַבְּכוֹר וְלֹא כְּלוֹס בְּצִדְיָהּ: וְ:

[illegible]

(א) לשון זה שכ' רבינו עולה שפיר לפי גירסתו ז"ל שגרס פליגי אבל לגי' הרשב"ם ז"ל

דגרים פלגי בלא יו"ד אינו מיושב כ"ב. ונראה דלזה כוון הרשב"ם ז"ל במש"כ ויש כו' ולא נתיישבו לפי הלשון הכתוב בספרים ודו"ק.